

JEŽIŠOVO ZJAVENIE PRI TIBERIADSKOM MORI

Ježiš sa znova zjavil učeníkom pri Tiberiadskom mori. A zjavil sa takto: Boli spolu Šimon Peter, Tomáš nazývaný Didymus, Natanael z Kány Galilejskej, Zebedejovi synovia a iní dvaja z jeho učeníkov. Šimon Peter im povedal: „Idem loviť ryby.“ Povedali mu: „Pôjdeme aj my s tebou.“ Išli a nastúpili na loď. Ale tej noci nechytli nič. Keď sa už rozodnilo, stál Ježiš na brehu; ale učeníci nevedeli, že je to Ježiš. A Ježiš sa ich opýtal: „Deti, máte niečo na jedenie?“ Odpovedali mu: „Nemáme.“ On im povedal: „Spustite sieť z pravej strany lode a nájdete.“ Oni spustili a pre množstvo rýb ju už nevládali vytiahnuť. Učeník, ktorého Ježiš miloval, povedal Petrovi: „To je Pán.“ Len čo Šimon Peter počul, že je to Pán, pripásal si šaty, nebol totiž oblečený a skočil do mora. Ostatní učeníci prišli na lodi, lebo neboli ďaleko od brehu, len asi dvesto laktov, a sieť s rybami ťahali za sebou. Keď vystúpili na breh, videli rozloženú pahrebu a na nej položenú rybu a chlieb. Ježiš im povedal: „Doneste z rýb, čo ste teraz chytili!“ Šimon Peter šiel a vytiahol na breh sieť plnú veľkých rýb. Bolo ich stopäťdesiattri. A hoci ich bolo toľko, sieť sa nepretrhla. Ježiš im povedal: „Podťe jesť!“ A nik z učeníkov sa ho neodvážil spýtať: „Kto si?“, lebo vedeli, že je to Pán. Ježiš pristúpil, vzal chlieb a dával im; podobne aj rybu. To sa Ježiš učeníkom zjavil už tretí raz od svojho zmŕtvychvstania.

Keď sa najedli, Ježiš sa opýtal Šimona Petra: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?“ Odpovedal mu: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje baránky.“ Opýtal sa ho aj druhý raz: „Šimon, syn Jánov, miluješ ma?“ On mu odpovedal: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ Pýtal sa ho tretí raz: „Šimon, syn Jánov, máš ma rád?“ Petra zarmútilo, že sa ho tretí raz spýtal: „Máš ma rád?“, a povedal mu: „Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce! Veru, veru, hovorím ti: Keď si bol mladší, sám si sa opásal a chodil si, kade si chcel. Ale keď zostarneš, vystrieš ruky, iný ťa opáše a povedie, kam nechceš.“ To povedal, aby naznačil, akou smrťou oslávi Boha. Ako to povedal, vyzval ho: „Pod' za mnou!“ (Jn 21, 1-19)

L. N. Tolstoj vo svojich spomienkach hovorí, ako raz cestoval s istým dôstojníkom. Ten si pred spaním zavesil na stenu ikonu a modlil sa. Tolstoj sa ho opýtal: „A ty to ešte robievaš?“ Dôstojník to už na druhý deň neurobil a ani na ďalší. Mal iba zvyk a po náhodnej poznámke si uvedomil, že rituál už nepotrebuje. „Je možné“, pýta sa Tolstoj, „že by niekto prestal vzdávať Bohu chválu pre jednu malú poznámku, ktorá ani nebola ironická?“

Iba živá viera je vystavená otázkam a nespokojnosti s jej dovtedajšou podobou. V loďke na Tiberiadskom mori sú prítomní apoštoli, ktorých predstavuje Písmo ako tých, ktorí o svoju vieru najviac zápasili. Sú to Peter, Tomáš a Natanael z Kány Galilejskej, v postave ktorého Jánovo evanjelium zaznamenáva prvého pochybovača o Ježišovi: „Čo môže z Nazareta vyjsť dobré?“ Zároveň sú však títo istí učeníci tými, ktorí predniesli najkrajšie vyznania o Ježišovi: Natanael úplne na začiatku evanjelia: „Rabbi, ty si Boží Syn, ty si kráľ Izraela!“ (Jn 1, 49), Peter uprostred: „My sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý!“ (Jn 6, 69) a Tomáš na záver: „Pán môj a Boh môj!“ (Jn 20, 28)

Rybolov, ktorého sa zúčastnili apoštoli, nie je úspešný, čo evokuje aj použitý časový údaj *noc*. Situácia sa mení skoro ráno, s príchodom svetla, čo zároveň zdôrazňuje prítomnosť Ježiša. S ním nastáva nový deň (Jn 20, 1), ktorý rozháňa temnotu neviery, v ktorej sa nachádzajú učenici. Ježiš oslovuje apoštolov „*deti!*“, čo bolo oslovenie bežne používané v jánovskej prvotnej cirkevnej obci. Káže im hodiť siete na pravú stranu loďky, ktorá je v chápaní evanjelia správnou stranou.

Rýb, ktoré sa zachytia v sieti, je 153. Tento presný údaj je v Jánovom evanjeliu prekvapujúci, keďže Ján používa často len približné vyjadrenia v spojení s príslovkou *asi*, *okolo*. Preto uvedenie konkrétneho čísla už od počiatkov cirkvi vyvolalo množstvo interpretácií. Najčastejšia – podľa svätého Hieronyma – vyjadruje poslanie apoštolov ohlasovať Kristovo učenie celému svetu, keďže v tej dobe bolo známych 153 národov.

V obraze siete, ktorá sa napriek množstvu ulovených rýb nepretrhla, je vyjadrená túžba po jednote cirkvi. Garantom tejto jednoty má byť Peter, ktorý sám vyťahuje sieť na breh, i keď na rybolove boli účastní všetci apoštoli. Peter, hoci má medzi apoštolmi vedúce postavenie, nie je predstavený ako najdokonalejší z nich. Nie je to on, ktorý ako prvý rozpoznal Ježišovu prítomnosť medzi nimi.

V evanjeliomom texte je symbolov omnoho viac. Petrova nahota je obrazom jeho ľudskej krehkosti, ako i uvedomenia si, že nemôže žiť iba sám zo seba, z vlastných predstáv a prianí. Jeho vrhnutie sa do vody a smerovanie ku Ježišovi symbolizuje nového, krstom znovuzrodeného človeka. Predtým sa však prepáše šatami. Slovíčko *prepásať sa* je v Jánovom evanjeliu použité iba dva razy. Na tomto mieste a pri Poslednej večeri, kedy sa zásterou prepásal Ježiš, aby umyl apoštolom nohy. Tento úkon u Ježiša symbolizuje postoj služobníka a u Petra rovnako naznačuje jeho vnútorný prerod a ochotu nasledovať Krista. Aj veta na konci úryvku *keď zostarneš, vystrieš ruky, iný ťa opáše a povedie, kam nechceš* je vyjadrením jeho nového spôsobu služby v cirkvi. V čase písania tohto evanjeliového úryvku už Peter nežil – preto autor jeho „*opásanie*“ spojil v texte s mučeníckou smrťou, i keď čitateľovi sa opásanie so smrťou priamo nespája.

Na brehu čaká apoštolov rozložená pahreba, chlieb a ryba. Je to narážka na eucharistiu. Pozývajúcim je Ježiš, ktorý volá: „*Pod'ite jest'!*“, hoci ešte pred chvíľou sa pýtal: „*Nemáte niečo na jedenie?*“ Zdá sa nám to nelogické, akoby v týchto dvoch vetách bol rozpor. Avšak nie je. Cez otázku „nemáte niečo k jedlu?“ akoby očakával, že ho pozveme, čaká, čo mu ponúkneme zo svojho, o čo sa s ním podelíme. A následne je to on sám, ktorý nás hostí a dáva nám neporovnateľne viac ako my jemu.

Toto sa v nás môže udiat' pri každej svätej omši. My prinášame na oltár chlieb a víno, a predsa je to on sám, ktorý hovorí: „Vezmite a jedzte!“, dávajúc nám sám seba. Nie náhodou evanjelista túto udalosť lokalizuje na breh Tiberiadského mora, kde už predtým bol zástup poslucháčov svedkom, ako sa Slovo stalo Chlebom. (Jn 6)

Rybolov je teda obrazom evanjelizácie v prvotnej Cirkvi, ktorá v načúvaní Božiemu slovu a v ochote „*prepásať sa*“ prijala Ježišov postoj za svoj vlastný. Lebo ľudia sa pre Krista nedajú získať iba slovami. Ktosi to vyjadril svojsky, no veľmi trefne: „Môžeš rozprávať, čo chceš a akokoľvek sväto a pekne. Ak za tým nestoja skutky, sú to len prázdne reči. Dnes jedno gesto znamená viac ako celé litanie.“